

COMERCÇ JUST

CATÀLEG DE
RECURSOS

01 PRESENTACIÓ

Amb motiu del Dia Mundial del Comerç Just, presentem aquest recull de recursos per contribuir a la creació d'una ciutadania conscient, formada, crítica, compromesa i mobilitzada.

BIBLIOGRAFIA

Llibres per a grans i petits sobre el comerç just i els conceptes que giren al seu voltant.

02

03 MATERIAL DIDÀCTIC

Manuais, guies i altres materials d'utilitat per a docents i també per a espais d'educació no formal.

AUDIOVISUALS

Campanyes de sensibilització en vídeo, reportatges i documentals impulsats per entitats catalanes.

04

05

EXPOSICIONS

Recursos en línia i presencials per a apropar el comerç just a un públic més ampli.

XARXES D'ENTITATS

Qui és qui? Repositoris d'entitats i xarxes que treballen conjuntament per a divulgar el consum responsable.

06

07

PER A SABER-NE MÉS

Recursos que van més enllà del comerç just i aprofundeixen en la noció de justícia global.

INSTITUCIONS I ENTITATS

Organitzacions d'àmbit català que treballen per les economies transformadores.

08

01

PRESENTACIÓ

Amb motiu del Dia Mundial del Comerç Just, el 8 de maig de 2021, l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament ha col·laborat amb un conjunt d'actors institucionals i de la societat civil per donar visibilitat al comerç just amb la voluntat de contribuir a la creació d'una ciutadania conscient, formada, crítica, compromesa i mobilitzada.

El comerç just ha evolucionat: ja no es tracta de posar l'accent en aquelles iniciatives de comerç internacional justes, sinó que representa les noves alternatives econòmiques amb perspectiva global, i en coherència amb la realitat local de cada territori.

El comerç just contribueix a la justícia social, a la reducció de les desigualtats i el respecte pels drets humans, especialment els drets laborals i ambientals dels països productors.

Treballar pel foment del comerç just implica:

- **Potenciar canals de comercialització i producció alternatius** que posin les persones i les seves necessitats en el centre.
- **Promoure alternatives de consum i producció més respectuoses**, basades en la participació de les persones i les comunitats, en l'apoderament, la transparència, les qüestions de gènere i la sostenibilitat ecològica.
- **Col·laborar a corregir les desigualtats** existents en les relacions comercials internacionals

Aquest document recull llibres, materials didàctics, documentals, exposicions, xarxes i entitats de referència. Recursos sobre el comerç just pensats especialment perquè el personal docent de centres educatius, de l'associacionisme juvenil i del món del lleure puguin promoure el debat i la reflexió dels infants i joves per esdevenir consumidors responsables i conscients. Conté recursos que poden ser utilitzats **tant a l'aula com en espais de lleure, dels 3 als 16 anys**.

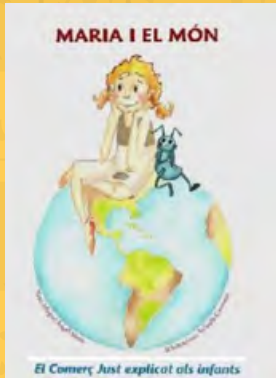
Els recursos facilitats abasten el comerç just i més enllà, amb un enfocament global de consum responsable, de manera que també s'hi trobaran materials sobre les finances ètiques i l'economia social i solidària.

Aquest recull ha comptat amb la col·laboració de:

- **La Coordinadora pel Comerç Just i les Finances Ètiques (LaCoordi)**
- **Edualter**
- **Centre de Recursos Pedagògics de Les Corts**
- **Servei de Biblioteques del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya**

02

BIBLIOGRAFIA LLIBRES PER A INFANTS

MARIA, Miquel Àngel. - Maria i el món: el comerç just explicat als infants / il·lustracions de Yolanda Carretero. - Càritas Diocesana de Menorca, 2011. - 44 p. - ISBN 9788461472529.

A través d'un conte que explica les relacions que hi ha entre dos formiguers, el petit lector entén com funcionen, en el comerç tradicional, els tractes comercials nord-sud i quina alternativa presenta el comerç just. A partir de 3 anys.

Més informació a: menorca.info

POSTERT, Petra. - No ho llencis! / il·lustracions: Jens Rasmus. - Símbol, 2016. - 28 p. - ISBN 9788415315285.

A través de la itinerància d'una peça de roba, aquest llibre il·lustrat mostra la injustícia que domina el comerç mundial, amb les complexes relacions que hi ha darrera de la globalització. Per despertar l'esperit crític dels futurs compradors. A partir de 5 anys.

Més informació a: simboleditors.com

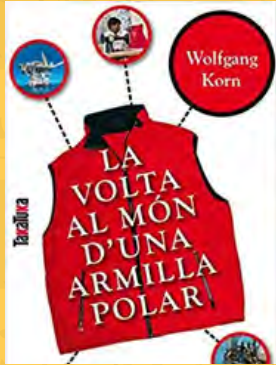
CUBERES, Carles. - Amb gust de cafè.- Videoconte, 2020. Durada: 41 minuts 27 segons

Contacontes virtual amb diversos contes teatralitzats que tenen un element comú: el cafè. A través d'una ambientació musical, Carles Cuberes descobreix els principis del comerç just i ens apropa als drets dels infants i la cooperació al desenvolupament. Dels 6 als 8 anys, adaptable a partir de 3 anys. Traducció simultània a llengua de signes.

Més informació: cooperaciocatalana.gencat.cat/biblioteques

02

BIBLIOGRAFIA LLIBRES PER A JOVES

KORN, Wolfgang. - La volta al món d'una armilla polar: una petita història sobre la gran globalització / traducció de Carme Gala. - Takatuka, 2010. - 169 p. - ISBN 9788492696345.

A través de la itinerància d'una peça de roba, es mostra la injustícia que domina el comerç mundial, amb les complexes relacions que hi ha darrere la globalització. Per despertar l'esperit crític dels futurs compradors. A partir de 12 anys.

BALLESTERIOS, Amaia. - Oleakorta. Una aventura de economia solidaria.- Fundación Alboan i REAS. -2015. 34p.

Cinc amics a l'atur, amb ganes de transformar la societat, queden per xerrar i posar en comú una idea que fa temps que estan pensant: obrir un establiment d'agroturisme a Mendata (Gernika) amb una petita granja, una horta ecològica per l'autoabastiment i vendre fruites i verdures, i un obrador de pastisseria... Un projecte d'economia solidària.

Més informació: edualter.org.

SPEDALETTI, Maurizio. - La Clara i l'ús responsable dels diners. Finances ètiques i comerç just explicats als més joves. – FETS. – 2010. -82 pag.

Maurizio Spedaletti ens convida a fer un viatge per la història dels diners i a reflexionar sobre l'ús que en fem, dirigint-se als més joves per relacionar els diners amb les finances ètiques i el consum responsable. L'autor ha fet una tria de situacions i comportaments en què intervenen els diners, mirant de destacar les conseqüències de les nostres eleccions. Tot plegat, amb l'objectiu de posar al nostre abast una eina perquè joves, famílies i mestres puguin parlar sobre l'ús que fem dels diners. Dirigint a joves de secundària.

Més informació: fets.org

02

BIBLIOGRAFIA MÉS RECURSOS

Servei de Biblioteques del Departament de Cultura i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. -Bibliografia Especialitzada Economies Transformadores: comerç just, finances ètiques i economia social i solidària. -2020

Una selecció bibliogràfica dirigida al públic infantil i adult, en formats múltiples per tal d'atendre la diversitat de les persones lectores. Vol ser una eina per a la reflexió i la construcció autodidacta, combinant la lectura més teòrica i reflexiva amb guies pràctiques pel canvi d'hàbits de consum i producció.

Més informació: cooperaciocatalana.gencat.cat/biblioteques

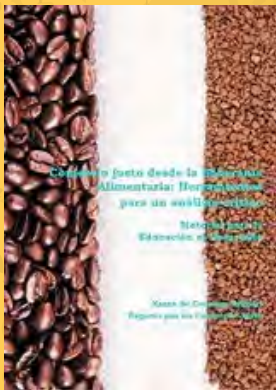
03

MATERIAL DIDÀCTIC MANUALS I GUIES

Manual per a educadors/es. Apropem el Comerç Just a joves (12-16 anys). Coordinadora Estatal de Comerç Justo 2020.

Aquest manual vol facilitar la tasca d'educadors i educadores per a apropar conceptes com el consum responsable i el comerç just a joves d'entre 12 i 16 anys, i la seva importància com a resposta als problemes i reptes més destacats que tenim com a societat global actualment: la pobresa i les desigualtats globals i el deteriorament mediambiental.

Comerç just des de la sobirania alimentària. DOGLIOTTI Fabrizio, GASCÓN, Jordi i MONTAGUT Xavier.

El manual aprofundeix en la sobirania alimentària, paradigma que defensa un model de producció i comercialització del camp front a l'urbà, i el comerç just, que és un moviment impulsat per organitzacions socials que reclama regles més justes. Inclou propostes didàctiques dirigides a docents i tècnics. Recomanat 14-18 anys

Més informació: edualter.org

Guia didàctica. Dones d'Intag. Comerç just i defensa del medi ambient a l'Equador, CAÑADA, Ernest, Alba Sud – Setem Comunitat Valenciana, 2010.

Material de suport al vídeo "Dones d'Intag. Comerç Just i defensa del medi ambient a l'Equador". Se centra en les opinions i vivències d'un grup de dones de la vall de l'Intag, a l'Equador. Està dirigida al professorat de Secundària i a Batxillerat com un recurs introductor per donar a conèixer entre el seu alumnat alguns dels temes clau relacionats amb el comerç just, com la vinculació amb la conservació del medi ambient i el paper protagonista de les dones camperoles en el desenvolupament d'aquest tipus d'experiència.

Més informació: albasud.org

03 MATERIAL DIDÀCTIC MANUALS I GUIES

Guia didàctica 'Se vende justo. Cuatro experiencias sobre el Comercio Justo en el sur de México'. CAÑADA, Ernest. Alba Sud – Setem Comunitat Valenciana, 2009.

Material de suport al vídeo "Es ven just. Quatre experiències sobre Comerç Just al Sud de Mèxic ", dirigit a professorat de Secundària i Batxillerat com un recurs introductori per donar a conèixer el comerç just a partir de les opinions i vivències de diferents persones vinculades a quatre organitzacions de el Sud de Mèxic.

Més informació: albasud.org

99 preguntes i 99 experiències per aprendre a viure en un món just i sostenible. Ecologistes en Acció i MRP Confederació.

Document que recull preguntes i experiències a plantejar a l'aula o l'espai no formal de debat. S'estructura en tres blocs que es divideixen en preguntes i experiències. Els tres s'entrecreuen i superposen, com en la vida mateixa, i sovint és difícil enquadrar les preguntes i experiències en un o altre.

Més informació: ecologistasenaccion.org

Global express "Allò que amaga la nostra nevera". García, Israel; Florensa, Marga; Porcar, Quique; Sant, Jordi; Alié, M. Àngels; Pérez, Lucas, i Duch, Anna. Intermón Oxfam i KAIDARA, 2013.

Exposició del funcionament del nostre sistema alimentari, que fa que mil milions de persones passin gana, mentre que més de la meitat dels habitants dels països industrialitzats té sobrepès. ofereix propostes per treballar a l'aula la manera de fer front a aquesta injustícia mitjançant els hàbits i les pràctiques de consum.

Més informació: kaidara.org

03

MATERIAL DIDÀCTIC MANUALS I GUIES

7+3=1. Les trampes del comerç internacional. Polo, Ferran; Claverol, Mireia, i Rico, María. Intermón Oxfam i Kaidara, 2003.

En un primer apartat es proposa reflexionar sobre el nivell de consum propi, relacionant-lo amb la cobertura de necessitats i desitjos, i prenent consciència del paper que hi té la publicitat. A partir d'aquí s'identifica el sentit del comerç actual com un mitjà d'acumulació de riquesa, en lloc de ser un mecanisme per cobrir necessitats. Tot seguit, i per mitjà d'unes vinyetes, es repassa la història del comerç des dels seus orígens.

Més informació: kaidara.org/ca/recursos/731-les-trampes-del-comerc-internacional

Diner Ètic, FETS-Finançament Ètic i Solidari,.

El catàleg Diner Ètic recull informació actualitzada de tota la gamma de productes i serveis que ofereixen les entitats i bancs que operen en el sector de les finances ètiques. Coneixeràs quins àmbits es financen i quins no, sabràs quines són cooperatives, quines d'elles et poden oferir targetes de crèdit o un préstec hipotecari i quins projectes han finançat.

Més informació: dineretic.net i fets.org.

04

AUDIOVISUAL DOCUMENTALS I REPORTATGES

De la mata a la olla. Comercialización campesina y comercio justo Autors: Alba Sud. Any: 2008 Durada: 46 minuts 47 segons

Les grans cadenes de supermercats han arribat a controlar la majoria dels espais de venda de productes alimentaris i de primera necessitat. La seva expansió ha comportat greus problemes, tant als països del Nord com als del Sud: empobriment dels petits productors, destrucció del comerç local, condicions laborals precàries, reducció de les opcions de compra... En conseqüència, les poblacions de moltes parts del món han començat a organitzar-se i construir alternatives concretes. Aquest documental mostra experiències d'Equador, Nicaragua, Mèxic i Catalunya dirigides a un mateix esforç; democratitzar els sistema de producció i distribució d'aliments.

Més informació: albasud.org/video/ca/4/de-la-mata-a-la-olla

Con tu dinero Autors: SETEM Hego Haizea, amb el suport de l'Agència Basca de Cooperació al Desenvolupament. Produït per Mobiolak. Any: 2013 Durada: 67 minuts

Anàlisi sobre el funcionament i els efectes de la banca tradicional des d'una perspectiva crítica, i exposició de les alternatives existents actualment en les finances ètiques. Versió en castellà.

Enllaç a Youtube: youtube.com/watch?v=pz3g3LG18m4.

Fabricando mujeres: ¿violencias machistas en el consumo? Autors: SETEM Hego Haizea, Pablo Llorens i Al Borde Films. Any: 2018 Durada: 57 minuts

Documental rodat a Euskadi, Madrid, Xile i Medellín, basat en l'estudi realitzat per SETEM Hego Haizea "¿Consumimos violencia?", que reflexiona sobre la relació entre el consum convencional i les violències masclistes.

Més informació: fabricandomujeres.org

Oro negro. Direcció de Nick i Marc Francis. Any: 2007 Durada: 78 minuts

Documental sobre el cafè de comerç just. Se centra en la producció de cafè d'Etiòpia, i mostra les condicions de vida dels cultivadors de cafè etiòps, d'una banda, i l'especulació a les borses de Londres i Nova York, de l'altra. En anglès, subtítols en castellà.

Més informació: [dailymotion.com/video/x20vw4x](https://www.dailymotion.com/video/x20vw4x)

Perdre el fil. Autors: oriol Andrés, Gemma Garcia, Carlos Castro i SETEM Catalunya-NetWorkWear. Any: 2011 Durada: 28 minuts

D'on ve la roba que vesteixen els bombers o el personal sanitari? Sota quines condicions s'ha produït? Perdre el fil és un documental que mostra les condicions de treball al sector del material tèxtil que adquireixen les administracions públiques. Versió en català.

Més informació: [youtube.com/watch?v=tpRmZVbEs3w](https://www.youtube.com/watch?v=tpRmZVbEs3w)

Què hi ha al darrere de l'imperi tèxtil? Autors: SETEM. Any: 2018 Durada: 3 minuts

Història de la consolidació de l'imperi de la indústria del tèxtil i l'efecte sobre la vulneració dels drets humans de milions de persones. La deslocalització, la subcontractació i la pressió per aconseguir preus més baixos es troben a la base de l'explotació que afecta milions de dones als països productors de roba.

Més informació: [youtube.com/watch?v=U11qeu8eRoc](https://www.youtube.com/watch?v=U11qeu8eRoc)

El ultimátum evolutivo Autors: SETEM Comunitat Valenciana i Pablo Llorens. Any: 2009 Durada: 19 minuts

El Professor Setemius ens presenta un documental sobre els costums d'un curiós espècimen: l'"Homo Consumus", que està destruint els recursos del planeta i els seus habitants menys afortunats. L'animació disposa d'unitat didàctica:

Més informació: youtu.be/e5JCFKCwddo

04

AUDIOVISUAL DOCUMENTALS I REPORTATGES

Veus per una economia transformadora. Autor: La Coordinadora pel Comerç Just i les Finances Ètiques- LaCoordi. Any: 2019 Durada: 11 minuts 36 segons

La bretxa salarial entre homes i dones al món és del 23%; només el 37% de dones al Sud global tenen accés a un compte corrent; la xifra de dones que viuen en extrema pobresa supera els quatre milions respecte la dels homes. El documental "Veus per una economia transformadora" mostra com el comerç just i les finances ètiques són una via d'apoderament per a les dones d'arreu i els pot facilitar l'accés a un treball i una vida digna

Més informació: [youtube.com/watch?v=zcc2gk_KuXc&t=494s](https://www.youtube.com/watch?v=zcc2gk_KuXc&t=494s)

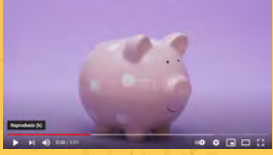
Les consumidores tenim poder: passa't al Comerç Just. Autor: La Coordinadora pel Comerç Just i les Finances Ètiques- LaCoordi. Any: 2020 Durada: 2 minuts 36 segons

Si estàs farta de sentir a parlar d'explotació laboral, de mars plens de plàstic, de fàbriques que ho contaminen tot o de l'esgotament dels recursos naturals, passa't al comerç just, com l'Eva! Les consumidores tenim poder i podem canviar les coses a través del nostre consum quotidià: cafè, xocolata, roba... informa't de com s'han fet els productes i aposta per aquells que s'han fet amb criteris respectuosos amb les persones i el medi ambient!

Més informació: [youtube.com/watch?v=tyB9z3RjE7s&t=87s](https://www.youtube.com/watch?v=tyB9z3RjE7s&t=87s)

04

AUDIOVISUAL DOCUMENTALS I REPORTATGES

Les Finances Ètiques. Autor: La Coordinadora pel Comerç Just i les Finances Ètiques- LaCoordi. Any: 2020 Durada: 2 minuts

A Vila #BancaÈtica tenim molins de vent, electricitat verda, cooperatives... projectes amb beneficis socials i ambientals. Suma-t'hi i celebrem que avancem cap a la #JustíciaSocial!

Més informació: youtube.com/watch?v=xlkb4_Ui-s4&t=5s

V Desfilada de roba sostenible a la Fira d'Economia Solidària de Catalunya-FESC. Autor: La Coordinadora pel Comerç Just i les Finances Ètiques- LaCoordi Any: 2019 Durada: 2.22 min

La desfilada de roba sostenible que organitza LaCoordi en col·laboració amb l'alumnat de l'Institut Salvador Seguí vol mostrar a la ciutadania que és possible vestir-se amb criteris ètics i solidaris i deixar de ser partícips de l'explotació laboral, la vulneració dels drets humans fonamentals i els efectes negatius sobre el medi ambient.

Més informació: youtube.com/watch?v=LsjWhDNLi9c

De compres amb Hannah Arendt (Featuring Angela Davis) Autor: Suds i Novact dins de projectes en l'Observatori de Drets Humans i Empreses al Mediterrani i Shock Monitor. Any: 2020 Durada: 2 minuts 22 segons

'De compres amb Hannah Arendt (Featuring Angela Davis)' és un petit (i arriscat) musical amb el qual volem generar un debat sobre la responsabilitat de consumidors i administracions públiques en l'adquisició de productes i serveis en la cadena de producció dels quals es vulneren els drets humans.

Més informació: youtube.com/watch?app=desktop&v=MU6dLfgO_jQ

05

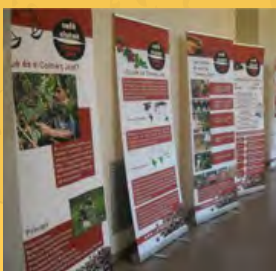
EXPOSICIONS VIRTUALS I FÍSIQUES

Exposició virtual "Connecta't amb les economies Transformadores"

L'exposició de la Coordinadora pel Comerç Just i les Finances Ètiques (LaCoordi) ens apropa, d'una manera assequible i interactiva, al concepte de les economies transformadores, el comerç just, les finances ètiques i el mercat social. La mostra virtual presenta també una sèrie de propostes concretes adreçades a la ciutadania.

Més informació: cooperaciocatalana.gencat.cat/biblioteques

'Cafè Ciutat'

Exposició itinerant del Grup Tercer Món Mataró mostra què és el comerç just, la procedència del cafè, com es cultiva i les diferències amb el cafè convencional. Presenta també la iniciativa del Cafè Ciutat i on es pot trobar a Catalunya. L'exposició consisteix en 6 panells roll-up (80 cm amplada i 2 m alçada).

Dades de contacte:

- Grup Tercer Món Mataró: botigagtm@gmail.com
- Telèfon 93 796 00 87

06

PER A SABER-NE MÉS MÉS ENLLÀ DEL COMERÇ JUST

EDUCAR PER A FUTURS ALTERNATIUS Guia d'Educació per a la Justícia Global. Lafede.cat, 2020

El treball col·lectiu que teniu a les mans té per objectiu plasmar de forma escrita i organitzada, però també propera i directa, la nostra visió de l'Educació per a la Justícia Global, així com els reptes globals que la converteixen en una estratègia imprescindible per a la transformació social.

Més informació: lafede.cat

Amb dret a transformar Guia per impulsar projectes educatius per la justícia global, Obliqües i Escoltes Catalans, juliol 2020

Escoltes Catalans entenem la nostra acció educativa com un compromís amb el món que ens envolta. Com diu la famosa dita escolta, "volem deixar el món millor de com l'hem trobat". Però que fàcil és dir-ho i que complicat és dur-ho a la pràctica, no? La guia que teniu a les mans vol ajudar a aconseguir aquest objectiu

Més informació: escoltes.org

07

XARXES D'ENTITATS DIRECTORI

Xarxa Escoles pel Comerç Just

Projecte d'educació per al desenvolupament que té com a objectiu principal introduir els principis i valors del comerç just i el consum responsable dins el currículum escolar. Fomenta la reflexió crítica envers el consum convencional com a motor de canvi cap a una economia sostenible i ètica. Un projecte coordinat per AlterNativa3 amb SETEM Catalunya, el dinamitzador i músic Carles Cuberes i el Colectivo de Mujeres de Matagalpa (Nicaragua).

Més informació: alternativa3.com/xarxaescolescj

Xarxa per una Educació en Finances Ètiques i Solidàries (REDEFES)

Xarxa que agrupa a persones, organitzacions i plataformes que vulguin promoure l'educació econòmica crítica i les finances ètiques i solidàries per a una economia que situï al centre a les persones i el planeta. Compta amb un ric banc de recursos.

Més informació: redefes.org

08

INSTITUCIONS I ENTITATS DIRECTORI

Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament
Generalitat de Catalunya
cooperaciocatalana.gencat.cat

Direcció General d'Economia Social, el Tercer Sector, les Cooperatives i l'Autoempresa
Generalitat de Catalunya
treball.gencat.cat/ca/ambits/economia_social

Programa AraCoop
aracoop.coop

Justícia Alimentària-VSF
justiciaalimentaria.org

Coordinadora Estatal de Comerç Justo
comerciojusto.org

SETEM
setem.org

FETS
fets.org

FIARE
farebancaetica.coop

Alternativa 3
alternativa3.com

Oxfam-Intermón
oxfamintermon.org

XES
xes.cat

LaCoordi
comercjustibancaetica.org